

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

uitgave van de gereformeerde persvereniging „opbouw”

Adres redactie: ds. H. Amelink, Waal 5, Langerak (Z.-H.)

Administratie: Drukkerij Steenberg, Slotlaan 220, Zeist

Wie een goddeloze vrijspreekt (rechtvaardigt), die is den HERE een gruwel.

Spreuken 17:15

... Hem (God), die den goddeloze rechtvaardigt. ...

Romeinen 4:5

TWEE UITSPRAKEN. Beide betrekking hebbend op één zelfde zaak. De rechtvaardiging, oftewel de vrijspraak, van de goddeloze. Beide ook behorend tot één zelfde boek, namelijk de Bijbel. Echter wel tot twee verschillende onderdelen van dat boek. De ene uitspraak is ontleend aan het Oude Testament, de andere aan het Nieuwe.

Nu heeft men wel beweerd, zoals bekend, dat die twee onderdelen van de Bijbel geen eenheid vormen, zelfs dat er een tegenstelling tussen beide bestaat: Het Nieuwe Testament zou staan tegenover het Oude. U en ik geloven dat niet. Wij geloven immers dat de gehele Bijbel het Woord van God is. En Hij is één. Altijd dezelfde. Ook in zijn spreken. Dat betekent dat Hij zichzelf nooit tegenspreekt. Niet vandaag zus en morgen zo. Niet gisteren ja, en vandaag neen. En dus ook niet in het Nieuwe Testament tegenovergesteld aan het Oude. Omdat Hijzelf één is, is zijn Woord van Oud en Nieuw Testament ook één.

Maar nu dan die beide uitspraken hierboven, de ene uit het Oude en de andere uit het Nieuwe Testament. Logenstraffen die toch niet ons geloof omtrent de eenheid der Schriften? Ontmoeten we hier namelijk niet toch een tegenstelling? Want de uitspraak uit het Oude Testament zegt, dat degene die een goddeloze vrijspreekt (rechtvaardigt) voor de HERE een gruwel is, terwijl die uit het Nieuwe zegt, dat God de HERE het zelf doet: Hij wordt daar genoemd immers de God, „die de goddeloze rechtvaardigt”. Is dat niet tegenstrijdig? Botst dat niet met elkaar, dat Hij volgens de ene uitspraak zelf heet te doen, wat Hem volgens de andere uitspraak niet minder dan een gruwel is? De mensen van de vermeende tegenstelling tussen Oud en Nieuw schijnen gelijk te krijgen. En ze schijnen ook hierin gelijk te krijgen, dat volgens hen de God van het Oude Testament een wreed en hardvochtig Iemand is, en, daarentegen, de God van het Nieuwe Testament een milde God, een God van liefde. Naar het Oude wil God immers beslist niet dat de goddeloze wordt vrijgesproken, hij moet veroordeeld worden, hij moet sterven, vrijspraak is Hem een gruwel — en dat is hard — maar naar het Nieuwe spreekt God de goddeloze vrij, wordt hij dus niet veroordeeld, behoeft hij niet te sterven, maar mag hij leven — en dat is mild en lieflijk. Nogmaals, is er wel die eenheid tussen Oud en Nieuw Testament, die wij plegen aan te nemen?

En toch, die eenheid is er. Toch bestaat er in werkelijkheid geen tegenstrijdigheid ook

tussen de beide genoemde uitspraken van de Schrift van Oud en Nieuw Testament. Tussen die beide bestaat een schone en volkomen harmonie. Het is ten volle waar dat ieder die de goddeloze rechtvaardigt den HERE een gruwel is. En dat was ook niet alleen onder het Oude Testament zo, dat is onder het Nieuwe nog precies zo. En het is tegelijk ten volle waar dat God zelf de goddeloze rechtvaardigt. En dat is niet alleen onder het Nieuwe Testament zo, dat was ook onder het Oude Testament al precies zo.

En wanneer we dan vragen hoe dat kan, dat God en onder het Oude Testament en onder het Nieuwe zelf altijd gedaan heeft wat Hem een gruwel is, dan moet het antwoord luiden: Dat is helemaal niet zo, God heeft nooit gedaan en Hij doet nooit wat Hem een gruwel is. Want we moeten goed verstaan wat dat eigenlijk is: Een goddeloze vrijspreken of rechtvaardigen. Daarmee wordt in die beide uitspraken namelijk niet hetzelfde bedoeld. Er is een vrijspreken van de goddeloze dat den HERE inderdaad een gruwel is, maar er is ook een vrijspreken van de goddeloze dat Hem bepaald geen gruwel is, dat integendeel het mooiste is en het liefste wat Hij doet.

En welk vrijspreken van de goddeloze is Hem dan een gruwel? Wel dat, waarbij men van een goddeloze zegt dat hij geen goddeloze is. Dat wil zeggen, wanneer men van een goddeloze zegt dat hij helemaal geen kwaad gedaan heeft, dat hij 't goed gedaan heeft en dat 't met hem allemaal in orde is. Zie, hoewel hij metterdaad een goddeloze is, luidt de uitspraak over hem: Geen schuld, je bent goed, je hebt geen kwaad gedaan. En dat nu is den HERE een gruwel, of dat nu de uitspraak van de wereldlijke rechter is, of de uitspraak van een kerkelijke rechterlijke instantie, van een mindere of meerdere vergadering, dan wel de uitspraak van the man in the street, de mening van het (kerk)volk. Dat is hetzelfde als waarover de HERE door Jesaja (5:20) het wee uitroept: „Wee hun die het kwade goed noemen en het goede kwaad; die duisternis voorstellen als licht en licht als duisternis; die bitter doen doorgaan voor zoet en zoet voor bitter”. Ieder die dat doet, bedoelt het Oude Testament in dat woord van Spreuken 17:15, ieder die door het vrijspreken van de goddeloze het kwade van die goddeloze goed noemt, die is den HERE een gruwel. En we geloven dat zulk doen, zowel onder de Oude als onder de Nieuwe Bedeling telkens weer en ontzettend veel voorgekomen is en nog voorkomt. En heus niet alleen buiten de kerk, maar ook wel daarbinnen. Ten gevolge van de verduisterdheid van het men-

selijk hart en verstand, waarvan Jesaja dan ook onmiddellijk aansluitend zegt (5:21): „Wee hun die in eigen oog wijs zijn en in eigen oordeel verstandig”, de verduisterdheid van de eigen-wijsheid, die het enig wijsmakend Woord des HEREN als 't erop aankomt negeert. We mogen wel goed toezien, met door Gods Woord verlichte ogen, om nooit deel te hebben of te krijgen aan zo'n den HERE gruwelijk doen. Dat doet Hijzelf zeker nooit, zó de goddeloze vrijspreken.

Maar hoe doet Hij het dan wel? Naar de Nieuwtestamentische uitspraak van Romeinen 4:5? Wel, op grond van zijn grote genade en barmhartigheid wil Hij de goddeloze zijn goddeloosheid niet toérekenen, hem zijn goddeloosheid kwijtschelden. Zie, dan zegt Hij niet tegen die goddeloze: Je hebt geen schuld, je hebt geen kwaad gedaan, wat je deed was alleen maar goed; o neen, de HERE zegt juist: Je hebt grote schuld, je hebt veel kwaad gedaan, Ik noem jouw kwaad ten volle kwáád. Maar Ik wil het je allemaal vergeven en je er zó van vrijspreken. En wanneer dan die goddeloze die boodschap hoort en aanneemt, dat wil zeggen wanneer dan die goddeloze zijn goddeloosheid en kwaad als zodanig erkent en belijdt, dan ontvangt hij die barmhartigheid van God metterdaad, dan worden hem zijn zonden vergeven. En dan is hij zó een gerechtvaardigde, een vrijgesprokene door God. Zeker, zó is het, dat God de goddeloze rechtvaardigt, zó spreekt Hij hem van zijn goddeloosheid vrij.

En dat deed Hij ook al onder het Oude Testament. Daar is Hij niet pas mee begonnen onder de Nieuwe Bedeling. Alleen in de verschijning van de Here Jezus Christus is die genade en barmhartigheid van God op grond waarvan Hij het doet, op het hoogst en het heerlijkst en het duidelijkst aan het licht getreden.

En daarom, laten we aan de ene kant gewaarschuwd zijn: Het is nóg altijd zo en het zal ook altijd zo blijven: Wie de goddeloze rechtvaardigt, wie hem vrijspreekt door zijn kwaad goed te noemen of ook het te verdoozelen ('t is helemaal zo erg niet), die is den

Lees verder op pag 158. - 1ste kolom

Ten Post - M. Doornbos

KERKELIJK *Leven*

Correspondentie

met

buitenlandse kerken

Geen deel aan David?

In de Gereformeerde kerkbode voor het Noorden des lands schrijft ds D. van Dijk een artikel naar aanleiding van een door hem uit Grand Rapids ontvangen brief. Daarin vertelden een broeder en zuster dat er ginds een kerk is, die besloot mensen, die uit Nederland komen en die buiten het door de synode van Hoogeveen gecreëerde kerkverband staan, deel te laten nemen aan het avondmaal. En of ds D. van Dijk nu maar eens schrijven wil hoe hij daarover denkt. Niet dat die broeder en zuster daarover zelf in het onzekere waren. Volgens hen kon dat niet. Maar ze stelden prijs op het oordeel van ds Van Dijk. En ze verwachtten dat antwoord niet in een particuliere brief. Want, aldus ds Van Dijk, „De broeder die mij schreef, wilde niet dat ik in de kerkbode zijn naam zou noemen, anders deed ik dat graag.”

Zo zijn onze manieren.

Er is daar aan de overkant een kerkeraad, die vrijgemaakte broeders en zusters uit Nederland, ook al behoren ze niet tot de Hoogeveense groep, toelaat tot het avondmaal. Hun zijn zulke buitenverbandse Nederlanders vreemdelingen en bijwoners geworden, heidenen en tollenaars. En nu moet de strijd tegen zo'n kerk (je krijgt de indruk dat het niet eens hun eigen kerk is, maar een andere, daar in dat land op honderden kilometers afstand), nu moet de strijd tegen zo'n kerk beginnen. Men zou zo zeggen: dat is heel eenvoudig. Die broeder en zuster kunnen zich tot de betreffende kerkeraad wenden. Doch dat doen ze niet. Zij blijven zelf op de achtergrond. In het donker. Hun naam mag niet worden genoemd. Het doet denken aan

Psalm 11: „zij leggen de pijl op de pees om oprechten van hart in het duister te treffen”. Het wordt een schot uit het donker. En overigens laten ze ds Van Dijk het vuile werk doen. Als die er nu eens in de Gereformeerde Kerkbode voor Groningen, Friesland en Drente een pittig stukje over schrijft, komt de zaak in de Verenigde Staten en Canada vanzelf aan het rollen...

En ds Van Dijk leent zich daarvoor.

Ook ds Van Dijk vindt dat die kerkeraad onbehoorlijk heeft gehandeld. Mensen, die in Nederland buiten het Hoogeveense kerkverband staan, mogen ook in Amerika en eigenlijk nergens ter wereld, toegelaten worden tot de tafel des Heren.

Het mag niet.

En nu ben je natuurlijk nieuwsgierig waarom dat niet mag. Waar Gods Woord dat verbiedt. Let wel: niet waar ds Van Dijk dat verbiedt. Maar waar Gods Woord dat verbiedt. Want we houden ds Van Dijk graag aan de Belijdenis. Aan artikel 7 van de Nederlandse geloofsbelijdenis. Want daar wordt geleerd dat de Heilige Schriftuur de wil van God volkomen bevat. En dat de hele wijze van de dienst des Heren daarin breedvoerig beschreven is. En dat men ook gener mensenschriften, hoe heilig zij geweest zijn, gelijk mag stellen met de goddelijke Schrifturen. Ook de besluiten van concilies en synoden niet. Bijgevolg zelfs de decreten en besluiten van de Hoogeveense synode niet.

Maar ds Van Dijk zegt: de vraag of iemand, waar ook ter wereld, in de U.S.A., Canada, Australië of Zuid-Afrika deel zal nemen aan het avondmaal des Heren hangt niet aan de vraag of hij door het geloof een lidmaat van Christus is, niet aan de vraag of hij door het geloof een levend lidmaat is van de heilige, algemene, christelijke kerk, de gemeente, die de Zoon van God zich uit het ganse menselijke geslacht zich vergadert, maar dat hangt mede aan de vraag of zo iemand, waar ook ter wereld,

erkent dat de heren W. C. van Dijk en D. J. Gritter anno 1967 zich terecht op instigatie van prof. J. Kamphuis hebben begeven van achter de ontrouwe kerkeraad van Kampen en de ware kerk aldaar op deze wijze hebben bewaard;

bekent dat de bekende Open Brief een afshuwelijk en kerkbedervend stuk was;

instemt met het bekende attestenbesluit van de professoren der Kamper school; en of hij

oordeelt dat de Hoogeveense vergadering terecht 25.000 broeders en zusters niet door de sleutelen des hemelrijks buiten de gemeenschap der ware kerk heeft gebannen, maar ze door kerkpolitieke machtsmiddelen heeft weggeorganiseerd, uitgerangeerd, kerkelijk op dood spoor heeft gezet.

Daar heeft volgens ds Van Dijk de hele christelijke kerk zich maar aan te houden: „het heeft de Heilige Geest en ons goedge-dacht.”

De Heilige Schrift de enige regel van het geloof. Dat leert ons ook de Catechismus. Wat de Hoogeveense synode besloot waren volgens ds Van Dijk allemaal goede werken. Zo goed, dat de hele christelijke kerk tot 's werelds uiterst' enden maar gehouden is ze in ere te houden en ze na te volgen. Welnu: de Catechismus zegt op de vraag: Wat zijn goede werken?

„Alleen die uit waar geloof naar de Wet Gods Hem ter ere geschieden, en niet, die op ons goeddunken of menseninzettingen gegrond zijn.”

Wanneer echter ds Van Dijk als huursol-

daat van een broeder en zuster in Grand Rapids „die onbekend wensen te blijven” zich aangordt om aan de Amerikanen en Canadezen en Zuidafrikanen en Australiërs en Nieuwzeelanders en de Koreanen duidelijk te maken dat mede door hem uitgerangeerde broeders en zusters nergens ter wereld behoren toegelaten te worden tot het avondmaal des Heren (en niet der heren!), en wanneer ds D. van Dijk aldus schrijvende, aan deze uitgerangeerden verkondigt „dat zij geen deel in het rijk van Christus hebben, en dat zij zich ook hunnerzijds van de tafel des Heren hebben te onthouden, opdat hun gericht en verdoemenis niet des te zwaarder worde”

— dan blijft de Bijbel dicht,

dan komt de Wet van God niet aan bod, maar dan komt alleen

„ons goeddunken”

en dan komen slechts

„de menseninzettingen”

van de Hoogeveense broeders op het tapijt.

De redeneringen van ds Van Dijk.

Zijn 'redenen'.

Aldus: „De kerken daar in Amerika en Canada staan met onze kerken hier in Nederland in correspondentie, zoals men dat noemt. Zij leven met ons mee. Zij hebben ook eenzelfde strijd te strijden als wij hier.

„Uit de brief van deze broeder bleek mij, dat daar ook leden van de kerk worden gevonden, die, evenals velen hier bij de kerken buiten het Verband (hóófdletter! G.V.) van geen Kerkverband willen weten.

Omdat deze kerken nu met onze kerken in correspondentie staan, ligt het voor de hand, dat zij ook akkoord gaan met de besluiten van onze Generale Synode van Hoogeveen en dat zij zich in hun kerkelijk leven, overeenkomstig die besluiten gedragen, evenals onze kerken hier in het oude Vaderland. Nu zal men in onze kerken hier te lande hier geen leden van buiten het Verband staande Kerken tot het Avondmaal toelaten. Maar dan moet een kerk daar in Amerika dat ook niet doen.”

Tot zover letterlijk ds D. van Dijk.

Het klopt schijnbaar als een bus.

Dit ge-dus, dus, dus...

Maar we willen toch ds Van Dijk niet argeloos op zijn woord geloven, maar hem narekenen.

'Correspondentie'

De Amerikaanse Gereformeerde kerk en de Canadees Gereformeerde kerken staan met de vrijgemaakte kerken in correspondentie.

Dat is een mooie naam.

Oudtijds sprak men ook wel van „de corresponderende kerken” of van „kerkelijke correspondentie” wanneer het binnenlandse kerken betrof. Later is men meer gaan spreken van het kerkverband. Jammer is dat. Want het woord kerkverband roept de gedachte op dat de in dat 'verband' verbonden kerken een lichaam vormen en dat een kerk buiten dat lichaam, dat kerkverband, eigenlijk niet ten volle een kerk is: Wat is een hand, een voet, een oor, een oog, buiten het lichaam? En zo roept het spreken van een kerkverband, van binnen het verband en buiten het verband zijn de gedachte op dat het kerk-zijn met het al of niet aangesloten (!) zijn bij dat verband, het al of niet behoren tot dat corpus, dat lichaam staat of valt. Dat leert de Schrift nergens. En ook de belijdenis niet. Noch de kerkerode. Integendeel: elke kerk op een bepaalde plaats vertoont als vergadering van ware christgelovigen de kerk en ze is een complete kerk, onafhankelijk van de staat, de paus, de bisschop, een synode. Zij is een vrije kerk. Maar deze vrije kerken stonden met elkander „in correspondentie”. Binnenslands. En buitenslands. Waarbij terdege verschil gemaakt werd tussen de correspondentie der binnenlandse en die met de buitenlandse kerken. De kerken der binnenlandse correspondentie hadden dezelfde belijdenisgeschriften en dezelfde kerkerode, hadden haar gemeenschappelijke meerdere vergaderingen en beloofden elkander bij afspraak dat zij, onder de 'mits' en het 'ten-zij' van artikel 31, zich aan die besluiten van de meerdere vergaderingen zouden houden. Maar dat alles gold niet voor de kerken in het buitenland met welke men in correspondentie stond. Immers men oefende 'correspondentie' met buitenlandse kerken, die niet de Drie Formulieren van Enigheid hadden, b.v. de gereformeerde kerken in Schotland en Wales: Deze kerken hadden wel een gereformeerde belijdenis, maar niet dezelfde

Vervolg meditatie

HERE een gruwel. En we mogen ook toezien dat we zijn kwaad niet goed nóemen in de menselijke mening dat het werkelijk goed is, een mening die het gevolg is van een schuldig gebrek aan geestelijk onderscheidingsvermogen vanuit de Schriften, een veel voorkomend kwaad.

Maar laten we aan de andere kant ook getroost zijn. Want het is en blijft een schoon en heerlijk Evangelie: God de HERE wil niets liever dan de goddeloze — waarlijk de goddeloze! — rechtvaardigen, d.i. vrijspreken van schuld en straf, maar dan de goddeloze, die zijn kwaad als zodanig erkent en belijdt en... nalaat (Spreuken 28:13). Op grond van zijn oneindige genade en barmhartigheid in Christus, waardoor Hij geen lust heeft in de dood van de goddeloze, maar daarin dat hij zich bekeert en leeft (Ezechiël 18:23; 33:11). Het ene Evangelie van het ene Woord van de ene God, onze Vader in Jezus Christus door de Heilige Geest.

als de nederlandse kerken. Ze hadden een reformatorische kerkorde, maar niet de Dordtse. Ze zonden geen stemhebbende afgevaardigden naar onze kerkelijke vergaderingen. De besluiten van de nederlandse classes en synoden golden niet voor die buitenlandse kerken. De binnenlandse corresponderende kerken hadden het recht elkanders predikanten Woord en sakramenten te doen bedienen en hen te beroepen. Maar de predikant van een buitenlandse corresponderende kerk kon in een nederlandse kerk weliswaar beroepen worden (en zelfs dat niet altijd!), maar de classis, die dat beroep moest goedkeuren was gehouden zulk een predikant vóór de approbatie te onderzoeken. Bij een binnenlands predikant heeft zulk een onderzoek niet plaats.

Tussen de binnen- en buitenlandse correspondentie bestond en bestaat dus een groot verschil. Maar ds D. van Dijk loopt daar met het grootste gemak overheen. De kerken in Canada staan met die van de Hoogeveense partij in correspondentie en daarom ligt het voor de hand, jawel, daarom ligt het voor de hand dat zij ook akkoord gaan met de besluiten van de Generale Synode van Hoogeveen en dat zij zich in hun kerkelijke leven overeenkomstig die besluiten gedragen.

Zie hier ten voeten uit het synodale pausdom.

Hoogeveen spreekt.

En nu is het: „Gij volken, hoort, waar g' in de wereld woont, 't zij láág van staat of hoog, met eer gekroond, 't zij rijk of arm, komt luistert naar dit woord. Mijn mond brengt niets dan loutre wijsheid voort.”

Men zou zo zeggen: Wat heeft een generale synode in Nederland te zeggen over kerken in 't buitenland? Wat hebben kerken, d.w.z. gelovigen, broeders en zusters in Canada van doen met de ruzies door nederlandse gelovigen in nederlandse kerken gesticht? Maar volgens ds Van Dijk „ligt het voor de hand” dat de vrije kerken in het buitenland pareren wanneer nederlandse kerkelijke leidslieden en vergaderingen spreken. Urbi et orbi. Voor de stad (Hoogeveen) en voor het rond der aarde.

„Niet broederlijk”

Ds Van Dijk komt verder op te merken, dat zo'n kerk in Amerika, die door hem uitgerangeerden ten avondmaal toelaat daarmee in feite paruj kiest tégen de kerken van Hoogeveen en vóór de kerken die buiten het verband zijn geraakt.

„Buiten het verband geraakt”. Zo neutraal drukt ds Van Dijk zich uit. Ze zijn zo iets als zoek geraakt. De waarheid is dat ze zijn weggejaagd, weggestemd.

Maar als een kerk iemand uit zo'n zoekgeraakte kerk toelaat tot het avondmaal en DUS (!) partij kiest tegen Hoogeveen, dan is dat volgens ds Van Dijk „niet broederlijk”. Hij bedoelt natuurlijk dat dat niet 'broederlijk' is tegenover hem en allen die van de Hoogeveense 'weg' en die van Hoogeveen 'wég' zijn. Het komt schijnbaar geen ogenblik bij hem op zich eens af te vragen of het wel broederlijk is tegenover vrijgemaakte broeders en zusters, niet van Hoogeveen, die tot in Amerika en Canada te horen krijgen: „Voor U géén plaats aan de tafel des Heren. Naar ons oordeel hebt Gij geen deel aan Christus en al zijn weldaden.” En ds Van Dijk denkt er blijkbaar niet aan zich eens af te vragen of deze botte afwijzing van de Tafel van Christus wel 'broederlijk' is tegenover de éنية Gastheer aan die maaltijd, Die zich niet geschaamd heeft ons zijn broeders te noemen.

Het is hun eigen schuld

Ds Van Dijk houdt de volgende peroratie, komt tot het volgende hoogtepunt:

„Het kan hard lijken, deze mensen niet tot het avondmaal toe te laten, maar in de omstandigheden, waarin de kerken hier en in Amerika verkeren, kan het niet anders.”

'Deze mensen'.

Kan het killer en kouder?

Hoe krenkend.

'Deze mensen'.

Maar het mag niet.

Vanwege 'de omstandigheden'.

Niet omdat het voor ieder die de Here vreest en z'n Bijbel kent duidelijk is, dat CHRISTUS die buiten-het-Hoogeveense-verband geraakten wegvloekt van zijn tafel,

G. Visee - Kampen

maar wij mogen nergens ter wereld aan het avondmaal vanwege „de omstandigheden”.

En dat is niet de schuld van ds D. van Dijk c.s. Zij wassen hun reine handen in onschuld. Zij hebben hun handen niet vuil gemaakt. Hoor maar:

„Dat deze mensen” — 'deze mensen'! — buiten het Verband zijn geraakt en dus — nota bene: DUS — in Amerika in de vrijgemaakte kerken, geen Avondmaal kunnen vieren, is hun eigen schuld en het verdriet daarover hebben zij aan zichzelf te wijten, en mag niet verweten worden aan de Kerkeraad, die hen daar niet aan tafel laat komen.”

Also sprach ds D. van Dijk.

Diep verdrietig ben ik.

Om dit geschrijf.

En om de schrijver.

Zo oud al.

En zo verblind.

De synode van 1948

Want deze ds Van Dijk heeft eens zo goede leiding gegeven. Ik denk aan het woord, door hem gesproken bij de sluiting van de synode van Amersfoort 1948. Toen zag hij het dreigend gevaar van een weer oplevende hiërarchie in de vrijgemaakte kerken.

Wartoe?

En nu wéét ik dat misschien meer dan één lezer het voorhoofd frons en dat een enkele misschien de neiging voelt opkomen in pen of schrijfmachine te klimmen en de schrijver van dit artikel eens pittig te schrijven dat hij niet polemiseren moet en niet eens stoom aflaten.

Bij voorbaat: spaar de moeite.

Ik heb geen stoom afgelaten.

Maar ik schreef om meer dan een reden:

1. Eerst om het onze broeders en zusters nog eens te laten zien met welk een religieuze geladenheid de broeders van 'Hoogeveen' zich opstellen: Géén deel aan 'Hoogeveen' dan ook géén deel aan David, geen plaats aan het avondmaal. Zij vervolgen ons tot in Amerika en Canada toe. Van stad tot stad. Van land tot land.

2. Ik schreef óók om onze broeders en zusters te laten zien hoe vreselijk het is als we de viering van het avondmaal náást de normen der Schrift ook nog onze regeltjes stellen. Wie andere maatstaven handhaaft, maakt van de 'toelating' tot het avondmaal een ordinair wereld ballotagesysteem.

3. Opbouw wordt ook in Canada gelezen. We hebben daar evenals in allerlei andere streken der wereld zelfs vrij veel abonnee's. En tot hen zeggen we: Broeders, ziet toe. Een broeder en zuster „die onbekend wensen te blijven” trachten via ds Van Dijk de brandfakkel te werven in de gemeenten des Heren in Canada. We bidden u: trapt die vuurtjes uit. Wat ons betreft: U hoeft niet te kiezen tussen Hoogeveen en ons. Christus heeft Zelf vuur op de aarde geworpen. Laat dat vuur branden. Duld niet dat de ruzies en kwesties van Nederland via de kanalen van de kerkelijke correspondentie naar U worden overgebracht.

Maar als broeders en zusters uit onze gemeenten avondmaal mochten wilen vieren bij U, dan bidden we: Stuur hen niet heen. Bedroef nooit rechtvaardigen, aan wie de Here geen smart heeft toegevoegd.

Postscriptum

Volgens ds Van Dijk „ligt het voor de hand” dat de buitenlandse kerken zich houden aan de besluiten, uitspraken, ordonantiën van de nederlandse partijssynoden als die van Hoogeveen. Vanwege de 'correspondentie'. Als dat wáár is — maar het is niet waar — dan geldt natuurlijk het omgekeerde ook: dan zijn de kerken in Nederland gehouden zich naar de besluiten van de canadese kerken te gedragen. Welnu deze kerken hebben gewichtige uitspraken gedaan over de vraag of het een kerk vrij staat een predikant te schorsen tegen het advies van een genabuurd kerk. U weet: het punt in kwestie bij de schorsing van ds A. van der Ziel. Daarover zal in ons blad binnenkort een en ander geschreven worden.

G. Visee

Over een Avondmaalsviering in Canada

In de maand juni zijn mijn vrouw en ik enkele weken in Canada geweest.

Het ging daarbij uitsluitend om een bezoek aan onze familie daar.

Toen ik de plannen voor deze reis maakte nam ik mij heilig voor de kerkelijke ellende waarmee we in ons goede Vaderland zitten mijnerszijds niet te sprake te brengen. Laat staan dat ik zou proberen de Canadezen in onze moeiten te betrekken en hen te dringen tot het doen van een keuze ten aanzien van de hollandse kerkelijke situatie.

Als de mensen over de misère in de vrijgemaakte kerken begonnen — en dat deden ze dikwijls — heb ik steeds en met alle klem gezegd: Doe toch je uiterste best om het kerkelijk conflict waardoor de kerken in Nederland geteisterd worden buiten jullie kleine kerkgemeenschap te houden. Wees vromer en wijzer dan je hollandse broeders! Pas er vooral op dat je niet hals over kop, door middel van een massaexecutie, vele kinderen Gods wat jullie betreft uit de gemeenschap der kerk stoot. En wees er speciaal voor op je hoede dat de zogenaamde „correspondentie met buitenlandse kerken” niet het breekijzer wordt dat jullie kerken gaat verwoesten.

De mogelijkheid is immers levensgroot dat op jullie eerstkomende synode naar aanleiding van het rapport van de deputaten voor die correspondentie het conflict in de Nederlandse kerken in volle omvang jullie synode en via de synode in jullie kerken binnen komt. Vergeet niet dat die correspondentie door jullie dominee Pieffers reeds voor jaren terecht een „wassen neus” is genoemd.

Houdt elkaar vast! En drijf jullie kerken niet uit elkaar door een keuze te doen in het conflict in de nederlandse vrijgemaakte kerken.

Voor we op reis gingen schreef ik voorts aan mijn familie dat ze geen enkele poging moesten aanwenden om mij daar te laten preken. Ik vroeg dringend geen verzoek daartoe bij een kerkeraad te doen. Een dergelijk verzoek — en de inwilliging of weigering daarvan — zou immers gemakkelijk moeite kunnen veroorzaken zowel in de kerkeraad als in de gemeente. En dat wilde ik tot iedere prijs voorkomen.

Zo heb ik dan alle zondagen die ik in Canada doorbracht tijdens de kerkdiensten in de kerkbank, onder de preekstoel gezeten. Ik heb er Engelse en Nederlandse preken gehoord. „Gepreekte” preken en ook „gelezen” preken.

Maar — en dat wilde ik speciaal ook zeggen — ik heb in Canada ook met de broeders en zusters daar Avondmaal gevierd.

Ik had geen „briefje” bij mij van de kerkeraad van Kampen. Ik wist ook niet dat tijdens mijn verblijf daar Avondmaal zou worden gehouden. Maar toen ik dat hoorde heb ik aan de dominee van de Can. Ref. Church ter plaatse gezegd dat ik graag met de gemeente de dood des Heren wilde verkondigen. Ik zei hem dat ik wel geen briefje van mijn kerkeraad bezat, maar dat ik hem wel betuigen kon dat ik graag aan het Avondmaal wide deelnemen als een arm zondaar die van harte gelooft dat hij alleen door Gods genade in Christus zalig wordt. Voorts had ik tegen die dominee gezegd dat als er in de kerkeraad ook maar het allergeingste bezwaar tegen mijn deelneming aan het Avondmaal leefde ik mijn aanvraag daartoe introk. Men kan nu eenmaal niet godvruchtig Avondmaal vieren als niet alle Avondmaalgangers hun tafelgenoten met vreugde en dankbaarheid in de gemeenschap des Heren ontvangen en begroeten.

Een paar dagen later kwam de dominee zeggen dat er bij de kerkeraad geen enkel bezwaar bestond om met mij Avondmaal te vieren. En toen en zo heb ik met de gemeente van Coaldale het heilig Avondmaal gevierd.

Ten slotte wil ik nog dit zeggen: Toen ds Visee het hiervoor afgedrukte artikel schreef wist hij van wat ik in dit artikel vertelde niets af. En ik heb het geschreven nadat ik de drukproef van ds Visee's artikel onder ogen had gekregen.

C.V.

De politiek van de vreemdelingen en bijwoners

Het is geen wonder dat de politiek weer zo in de belangstelling staat. Als ik „weer” schrijf, dan denk ik aan de tijd tussen de beide wereldoorlogen, toen er ook zo fel en ernstig gepraat en geschreven werd over de politiek. Dat was onder de druk van een grote economische crisis en onder de dreiging van communisme en fascisme. Een dreiging die ook gekomen is en in veel landen nog steeds aanwezig is.

Het verschil in het politiek denken van vóór de oorlog en na de oorlog springt het meest naar voren in de veel grotere belangstelling voor de buitenlandse politiek. Zeker, tijdens de opkomst van de N.S.B. in ons land, werd er wel naar het buitenland gekeken, maar minder dan nu. Ik vermoed dat toen de meeste mensen nauwelijks de naam van de minister van buitenlandse zaken kenden, terwijl nu juist mr Luns een van de populairste ministers is. Al heeft hij daar de moderne publiciteitsmedia wel in mee. Maar er vallen er ook genoeg als slachtoffers van die media. Ze zijn vaak ook onbarmhartig. De dreiging van de bom brengt het buitenland dichterbij dan in de tijd van de „neutraliteit”.

Een hoogtepunt, naar mijn oordeel, in het denken over christelijke politiek, waren in de crisisjaren wel de geschriften van A. Janse, toen hij uiteenzette het verschil tussen christelijke en wereldse politiek. Ook het verschil tussen christelijke en doperse politiek.

Indrukwekkend is nog steeds zijn verdediging van de wijziging van art. 36 N.G.B.

Met deze publicaties zou ik willen vergelijken de publicaties van de hand van drs B. Goudzwaard, lid van de Tweede Kamer. Helaas alleen voor het komende jaar nog. En met name denk ik dan aan het boekje „Grote taak voor kleine mensen”, een uitgave van de A.R.P.-stichting, ter gelegenheid van het 90-jarig bestaan van de A.R. Partij in het vorige jaar. Het is geen omvangrijk boekje (110 bladzijden) maar wel belangrijk en belangstelling wekkend.

Ik heb hier boven geschreven: de politiek van de vreemdelingen en bijwoners. Toen ik ernaar zocht kon ik het niet vinden, maar ik meen me te herinneren dat in één van de publicaties van wijlen ds J. van Andel hierop gewezen wordt. Wij zijn vreemdelingen op aarde. Dat betekent niet minder dan dat we altijd weer zullen moeten bedenken, ook in de politiek, dat we leven in het „nog niet” en dat de heilstaat hier niet te verwezenlijken is. Dat te trachten wordt doperse anticipatie op het koninkrijk Gods. Doperse anticipatie, die men nu nog ziet doorwerken in communisme en socialisme, voorzover het socialisme werkelijk die naam nog verdient.

Je zou met enig recht kunnen zeggen dat het Marxisme een christelijke ketterij is.

Maar alle pogingen om hier een heilstaat te vestigen zijn niet alleen tot mislukken gedoemd, maar ook omvormingen van het Evangelie. Dan vergeten we dat we verwachten de stad die fundamenten heeft, waarvan God de ontwerper en de bouwheer is.

Niet wij.

De wetenschap vreemdelingen op aarde te zijn heeft de christenen maar al te vaak gebracht tot het genoeg nemen met het bestaande. Of tot de mijding. Tot het zich niets aantrekken van de „politiek”.

Abraham was vreemdeling en bijwoner. Maar als bijwoner zag hij er niet tegen op om een heel leger op de been te brengen ten behoeve van Kanaän. Ten behoeve van mensen, waarvan hij wist dat hij het er nooit mee „eens” kon worden, omdat hij erfgenaam van de wereld was en omdat hij een ander ideaal had. Hij zag uit naar een beter vaderland. De verbintenis te leggen elke keer weer en in elke situatie tussen ons christen-zijn, of zoals drs Goudzwaard schrijft tussen Evangelie en politiek wordt ons steeds weer op de handen gelegd en in onze harten geschreven. Of we willen of niet, we kunnen

er niet onder uit, tenzij we uit willen onder de klem van het Evangelie.

★ ★ ★

De christelijke politiek zal moeten rusten op twee peilers. Op de kennis van het Evangelie en op de kennis van feiten. Kennis over dat, wat er werkelijk gaande is in de wereld. En dan is de politiek tegenwoordig tegelijk onlosmakelijk verbonden met het sociaal-economische.

De schrijver begint met te waarschuwen de naam des HEREN niet al te gemakkelijk te verbinden met wat wij onder politiek verstaan.

Om twee redenen.

In de eerste plaats omdat in het verleden zo vaak ook door christenen verkeerde toestanden zijn goed gepraat met een beroep op de Bijbel. Men heeft de slavernij en de handel in slaven verdedigd met een beroep op de Bijbel. Soms kwam men tot totaal tegenstelde meningen, allemaal met een beroep op de Bijbel. „De één verdedigde met een beroep op de Bijbel de instandhouding van bestaande gezags- en eigendomsverhoudingen, de ander de omvorming ervan.” We hebben het laatste nog kunnen lezen in ons blad. „De één legde het verband tussen Bijbel en vrijhandel, de ander tussen Bijbel en protectie” (blz. 6). Ik meen me te herinneren dat dr Kuyper het allebei gedaan heeft. Hij heeft de vrijhandel verdedigd met een beroep op de H. Schrift en later de protectie, weer met een beroep op de H. Schrift. Zulke voorbeelden zijn sprekend genoeg om vooral voorzichtig te zijn. We spannen de Bijbel makkelijk voor ons karretje in plaats van andersom.

De tweede reden, waarom de schrijver waarschuwt tegen het niet te gemakkelijk verbinden van de naam des HEREN met de

politiek, is dat hij het diepgaande verschil ziet tussen humanisme en Evangelie. Met „kleine mensen” bedoelt hij niet alleen maar dat onze krachten vaak zo klein zijn, als we staan tegenover de grote taak, maar ook dat we mensen zijn door zonde bevestigd. Dat ook onze beste werken onvolkomen zijn. En dat het meest scherpzinnig denken over de vraagstukken van de tijd toch maar „stukwerk” is. Ons denken is beperkt en door de zonde bedorven. Christelijke politiek is politiek van zondige mensen, die met de beste bedoelingen kunnen falen, gefaald hebben in het verleden en in de toekomst, als de Here niet spoedig weerkomt, weer zullen falen. Ook tegenover ons eigen denken in de politiek zullen we kritisch dienen te zijn. En in ons handelen voorzichtig, vanwege onze zonden en ellende.

★ ★ ★

Ik meen dat de schrijver het dilemma en de antithese waarvoor we staan in de huidige politieke situatie zeer bijbels weergeeft als hij zegt: „Onze wereld is op weg naar verslaving — of naar vrijheid; en bij deze splitsing op die weg is er het Evangelie als wegwijzer naar echte vrijheid en hoop.” (blz. 53).

Juist hij die niet te gering denkt over de doorwerking van de zonde in het leven, van de mogelijkheid van de demonie, zoals Goudzwaard zegt, zal bewaard worden voor een te groot optimisme, maar zal ook bewaard worden voor het genoeg nemen met het bestaande. Juist omdat het bestaande ook doortrokken is van de zonde. Het oude is niet goed omdat het oud is. Het „nieuwe” is ook niet goed omdat het nieuw is.

Steeds weer zal de kritiek van het Evangelie over al ons doen en laten dienen te gaan.

Het is goed te bedenken — en dat is ook de blijvende betekenis van de wet van Mozes — dat die gegeven is vanuit het standpunt van de arme. Dus om armoede te voorkomen of om armoede op te heffen.

De sabbat, het sabbatsjaar, het jubeljaar e.d. hebben ook vandaag nog voldoende lering, ook in de politiek. Het is onlosmakelijk verbonden aan het liefhebben van God en de naaste. Ook van de niet-christelijke naaste. De schrijver stelt terecht de vraag: „Zelfs zullen wij ons moeten afvragen, of het wel aangaat, dat wij onze ontwikkelingshulp alleen geven aan volken met niet-communistische regeringen en ons van massale hongersnoden in China niets aantrekken” (blz. 49). Het is de HEER die vreemdelingen met een wakend oog beschouwt.

Het is de HERE die medelijden had met de inwoners en het vee van Ninevé. En dat zal ook in ons huidige denken en handelen tot uiting dienen te komen. Omdat de „vreemdelingen” zo dichtbij gekomen zijn. Zo dichtbij dat we ook werkelijk iets doen kunnen, juist gedreven door het Evangelie.

De schrijver, doordrongen van het feit dat welvaart en welzijn nog wat anders is, heeft bepaald een hekel aan de moderne wijze van reclamevoering (blz. 50, 51, 76, 77, 84). En in de verbanden, die hij daarbij aangeeft is er zelfs de vraag te stellen of we daarin ook niet met een stuk demonie te maken hebben. Soms is reclame bepaald blasphemisch. De Eru-kaas heeft de onsmakelijke en dwaze moed om een klas kinderen te laten opzeggen:

Eer Uw Vader
Eer Uw Moeder
Eru kaas.

Om nooit meer Eru-kaas te eten.

Hier ligt een taak voor christen-politici en christen-kaashandelaars.

Geen middel, ook de tien woorden des verbonds, wordt ongebruikt gelaten als het gaat om de mensen wijs te maken dat ze bepaald iets nodig hebben. Soms zaken, die een mens helemaal niet nodig heeft.

Als „winst” het enige wordt dan is de

Langerak (Z.-H.) - H. Amelink

vreemdelingschap en het bijwoner-zijn alle-
bij vergeten.

☆☆☆

Moeilijker dan de vraag of het Evangelie iets te maken heeft met de politiek en omgekeerd, is de vraag of het Evangelie ons ook dwingt tot de vorming en instandhouding van christelijke politieke partijen.

De schrijver besteedt daaraan een apart hoofdstuk en beantwoordt de vraag met een voorwaardelijk ja. Voorwaardelijk, omdat we niet weten of de toekomst het blijvend mogelijk maakt.

Voorwaardelijk ook, omdat de mogelijkheid van eigen falen steeds in rekening gebracht dient te worden.

Voorwaardelijk, vooral omdat het gaat over de vraag of een partij bereid is zich door het Evangelie te laten gebruiken. In plaats van het Evangelie te gebruiken voor eigen standje.

In een volgend artikel hoop ik hierop verder in te gaan.

☆☆☆

Of ik geen kritiek heb? Jawel. Maar op onderdelen.

Ik weet geen weg met het woord „burgerlijk” en „verburgerlijk”, zoals de schrijver dat vaak gebruikt. Uit welk jargon dat stamt, weet ik niet. Maar een duidelijk woord is het bepaald niet.

Verder: ik betwijfel of het woord „sta dan in de vrijheid”, dat drs Goudzwaard citeert zich verdraagt met de context, waarin het voorkomt in de brief aan de Galaten.

Ook komt onvoldoende tot uiting dat de afkeer van elke vorm van „discriminatie”, die de schrijver terecht heeft, niet betekent dat alles maar uniform moet worden. Ook dat kan een vloek zijn, zoals Kuyper, de stichter van de A.R.P. al wist, 90 jaar geleden.

Vanuit dit principe wil Jezus wel rangen, standen en gezag aanvaarden. Men doet er goed aan naar de wetgeleerden uit die dagen te luisteren en men geve aan de keizer wat de keizer toekomt.

Jezus erkent dat Pilatus de macht over leven en dood als sterfelijk mens tijdelijk van God heeft ontvangen. Maar tegen zijn volgelingen zegt Jezus waarlijk democratiserend: „Wie onder u groot wil worden, zal uw dienaar zijn, en wie u eerste wil zijn, zal uw slaaf zijn”. Ten voorbeeld ging hij de voeten van zijn leerlingen wassen, zoals een hoogleraar die studenten bedient. En met nadruk zei hij: „Laat u geen dominee noemen; want één is uw meester en allen zijt gij broeders. Noemt ook niemand op aarde uw paus, want één is uw Vader, die in de hemelen is. Laat u ook niet professor noemen, want één is uw leraar, de Christus”.

Christen-zijn is vrij mens-zijn met verantwoordelijk dienstbetoon in velerlei functies. De vrije mens maakt een ontwikkeling door waarbij het stadium van totale hulpbehoevendheid via een leerproces leidt tot volwassen zelfstandigheid. Maar ook bij de volwassenheid heeft de mens een partner, specialistenhulp en gewoon menselijk meeleven en samenwerking nodig. Als men ziek of oud en hupbehoevend wordt, bemerkt men dat de relaties wisselen. Soms mag men geven en leiden. Soms moet men vragen en wordt men geleid.

Er is een wisseling met de levensontwikkeling. Er is ook een functionele afwisseling. Men kan het thuis voor het zeggen hebben, in het verkeer zich laten gelden, op kantoor ondergeschikt werkzaam zijn, in een vereniging meebeslissen, in de staat een kleine stem uitbrengen en zich daarna de wet laten voorschrijven door de arts, de agent, de rechter of een dominerende vriend.

In de moderne grote organisaties, zoals een universiteit, is voor een doelgericht optreden een funktieverdeling met een hiërarchische structuur noodzakelijk. Dat betekent, dat ieder lid van die organisatie met zijn eigen vakbekwaamheid en persoonlijke gaven en met een eigen verantwoordelijkheid zijn plaats moet innemen. Dat betekent geen democratische eigenheid. Ieder een eigen plaats in het geheel, waarbij plaats en taak door de structuur van de organisatie bepaald worden, en waarbij de man of vrouw in die plaats, zo goed mogelijk zijn eigen gaven en eigenschappen moet kunnen realiseren.

Een dergelijk functionele hiërarchie kent op verschillende niveaus mensen met daarbij behorende verantwoordelijkheid. Dat wil zeggen: verantwoording over de functie en taak in de eerste plaats tegenover eigen geweten en dan ook zowel naar boven als naar beneden en collegiaal.

Onder democratisering volgens dit uitgangspunt versta ik dus geen gelijkheid, maar eigenheid. Ieder heeft een eigen verantwoordelijke taak en is tot beoordelen van zijn medemens bevoegd. Als eerste maatstaf in het beoordelen moet gelden: menselijkheid in de verhoudingen. Samenwerking en doelgerichtheid hoort daarbij en ieders inzet met zijn gehele persoon. En elk behoort de tijdelijkheid en afhankelijkheid van zijn positie in te zien. Geen saai en dode gelijkheid, geen versterde ongelijkheid, maar een dynamische, functionele, menselijke, naar gaven en krachten bepaalde gevarieerdheid is kenmerk van een levende democratische organisatie.

Visie op demokratisering¹⁾

Om in een paar minuten iets te kunnen zeggen over democratisering moet men meteen tot het hart van de zaak doorstoten. Ik meen dat wij bij dat hart van de zaak komen, als we zeggen dat de eis tot democratisering, die verleden jaar zo fel gesteld werd door de Nederlandse studenten, een dogmatische eis is. Bij alle kritische vragen die aan het onderwijs, de wetenschap en onze maatschappij werden gesteld, behoorde niet de kritische vraag of democratisering wel wenselijk was en waarom democratisering werd verlangd. En evenmin de vraag wat democratisering is.

Daarbij is het nodig erop te wijzen dat men bij de universiteit telkens twee dogma's tegenkomt, waarop vrijwel geen kritiek wordt geduld. In de wetenschappelijke sfeer het evolutiedogma en in de persoonlijke sfeer het dogma der democratisering. Deze twee dogma's zijn echter moeilijk met elkaar in overeenstemming te brengen. De voortgang der evolutie vereist het voortbrengen van de supermens in een strijd om de eerste plaats. De democratisering verlangt juist daaraan tegenovergesteld de grote gelijkschakeling. Een kritische verbinding van beide dogmatische ideeën wordt nauwelijks gezocht. De vraagstelling zou moeten worden: Hoe verbindt men evolutie met revolutie onder de naam democratie? Hoe moet je evoluties of vooruitgang bereiken als je tegelijk democratisering of gelijkschakeling wilt? Een poging om hier een antwoord te vinden geeft de groep van de wijze kabouters.

Roel van Duyn, de vertegenwoordiger van de destijdsige provobeweging te Amsterdam, heeft in zijn boekje „De boodschap van een wijze kabouter” gepoogd de dogma's van evolutie en democratisering met elkaar in verband te brengen. Hij doet dit door een „cybernetisch-dialektisch evolutiemodel”.

Als men zo ontdekt dat bij de universiteiten een dialektische spanning bestaat tussen evolutiedogma en het dogma der democratisering dan komt men er toe de kritische vraag te stellen waarom democratisering gewenst wordt.

Tegenover de genoemde dialektische problematiek moet men naar mijn visie en overtuiging uitgaan van de mens als een tot vrijheid geroepen verantwoordelijke persoon.

Vrijheid is dan niet een door evolutie verworven natuurrecht, dat in de strijd om de sterkste weer verloren kan gaan. Neen, elk mens bezit op grond van zijn schepping en opdracht van God vrijheid. Deze vrijheid is de roeping om te leven ten dienste van God, de naaste, de schepping en ook zichzelf. De vrijheid van de mens staat in verband met de schepping en met roeping, dienst en verantwoordelijkheid.

Als men vrijheid in deze verbanden ziet, komen heel andere begrippen naar boven dan inspraak, medezeggenschap en democratisering. Dan gaat het eerder om persoon, roeping, opdracht, taak, dienstbetoon en ambt. Om tot een bijbelse visie op de problemen van democratisering te komen moet men bedenken dat Jezus van Nazareth Christus werd genoemd en zijn volgelingen christenen.

Wat betekent dat?

Christus, dat is gezalfde. In Israël waren velerlei ambten. Drie daarvan waren het belangrijkste. Het ambt van koning, van priester en van profeet. Tot koning en tot hogepriester werd men gezalfd. De profeet werd niet gezalfd, maar door hem sprak God. Uit zijn spreken bleek dat hij met Gods Geest was gezalfd. Cumulatie van deze drie ambten was niet toegestaan. Christus echter treedt wel op als koning, priester en profeet tegelijk. Zijn zalving is de doop. Jezus werd gekruisigd als jodenkoning, dat is een priesterkoning met profetische gaven.

Deze cumulatie van ambten bij Jezus is niet desotisch, paternalistisch of diktatoriaal. Als Jezus priester, koning en profeet is, dan leert hij tegelijk dat Jan en alleman, dat elkerlick zo behoort te zijn. Alle mensen moeten christenen worden, alle mensen behoren koning, priester en profeet te zijn. Jezus geeft alle mensen, ook reeds in zijn tijd de slaven, de hoeren, de soldaten, de belastingdieven en de landverraders hun volle menselijke waardigheid terug.

Elk mens heeft een eigen bevoegdheid tot gezag in zijn gezin, in zijn werk, bij de vormgeving van zijn eigen leven. Elk mens heeft de opdracht God en zijn medemens lief te hebben. Elk mens heeft recht op waarheid. Elk mens behoort volgens Jezus een vrij mens te zijn en daardoor bevoegd tot gezag, liefde en medeweten.

¹⁾ Toespraak gehouden voor de N.C.R.V.-microfoon op 20-6-1970.

Cijfers spreken een eigen taal. Men spreekt van dor cijfermateriaal en een roman vol statistieken en cijfers zal zeker geen bestseller worden. Maar cijfers kunnen ook liefde weergeven. Liefde tot God en tot de naasten. En dat is het geval met onderstaande cijfers. U hebt het ons mogelijk gemaakt de allerarmsten in India te helpen. Wij hebben voor de maanden mei, juni en juli de volgende bedragen naar India kunnen overmaken:

Aan de Bethel Fellowship voor „adopties”, middagmaalprogramma en onderhoud auto	f. 12.600,—
Verder ontvingen wij een gift voor dit kindertehuis als dank aan de HERE voor een bijzondere gebeurtenis ten bedrage van ..	„ 1.000,—
Aan The Children's Home voor „adopties”	„ 5.760,—
Voor de verbouwing van de eetzaal	„ 2.750,—
Aan Jitgarh Children's Home voor „adopties” en voeding	„ 3.060,—
Voor 2 fietsen	„ 450,—
Aan de Ramabai Mukti Mission voor „adopties”	„ 13.250,—
Voor de verbouwing van het blindentehuis	„ 5.000,—
Aan de Dohnavur Fellowship voor het ziekenhuis	„ 1.000,—

Verder maakten wij nog een bedrag over van f. 500,— voor kleine Gnanadeepam. Zij is het meisje, dat helemaal verlamd is en waarvoor we al eerder geld hebben gestuurd. We kregen de volgende brief over haar:

„Ik dacht dat ik u weer eens op de hoogte moest brengen hoe het met Gnanadeepam gaat. Zij maakt goede vorderingen. Zij is er nu aan gewend om haar beugel te dragen. Eerst moest zij iedere maand naar het ziekenhuis in Vellore om behandeld te worden, nu hoeft zij daar nog maar eens in de drie maanden heen te gaan. Gewoonlijk moet zij dan een week blijven, maar in september was dat drie weken, omdat een onderdeel van haar beugel was gebroken. Ik geloof dat de psychische vooruitgang bij haar nog belangrijker is dan de lichamelijke. Vroeger was ze volkomen hulpeloos en daardoor was ze op-

vliegend en ze werd te veel verwend, maar het feit dat ze zich nu zelf kan voortbewegen heeft haar nieuwe hoop gegeven. Het is een intelligent kind en we geloven dat door uw hulp haar leven nog nuttig kan zijn. Tot nu toe heeft haar behandeling Rs. 1500.— gekost. Er zullen echter steeds weerkerende kosten zijn en als u denkt dat u hier verder wilt helpen, dan zou dit heel erg gewaardeerd worden. Sadhu Lamech, haar vader, zendt u zijn groeten en welgemeende dank voor alles was u voor haar hebt gedaan.”

Gnanadeepam's ouders zijn christenen. Ze zijn heel arm.

Gnanadeepam.

In de hut op de achtergrond woont zij met haar ouders.

Op het moment dat wij dit schrijven is het aantal „adopties” opgelopen tot 227. Nog niet zo lang geleden schreven wij, dat we voor alle kinderen in „onze” tehuizen verzorgers hadden gevonden. Na die tijd, binnen een paar maanden dus, werd er hulp gevraagd voor de volgende kinderen:

Isaac, geboren 19.4.61 - zijn ouders zijn te arm om voor hem te zorgen.

Thamil Selvi en haar broertje Kamaraj, geboortedata onbekend. Vader zit in de gevangenis. Moeder wil niet voor de kinderen zorgen.

Kalai Vani, geb. 12.6.62. Vader zit in de gevangenis. Moeder is te arm om voor dit meisje te zorgen.

Enoch, geb. datum onbekend. Enoch heeft

geen ouders, hij zwierf bedelend op straat.

Srinivasagan, geb. 27.7.59, Subharaj, geb. 10.6.61, Tosiraj geb. 25.5.63, Alice, geb. datum onbekend (ca. 3 jaar). De moeder van deze kinderen is gestorven. De vader is verlamd en kan niet werken.

Delawar, geb. 26.1.64. Vader en moeder werden opgevoed in The Children's Home. De moeder kreeg na haar huwelijk nog lepra.

Dasrat, Rajus, Bisahu, Yunatan, Shankar, Bharat, Bal Ram, Madan, Santer, Peyara Chaud, Shoshil, Uttam, allemaal kinderen waarvan de ouders lepra hebben.

Enige oudere meisjes van de Ramabai Mukti Mission:

Saloni Gaikwad, geb. 23.2.1952. Ze kon niet goed leren. Nu werkt ze op de naai-afdeling.

Pritabai Gaikwad, geb. 24.12.1924. Zij is blind.

Aruna Dhunavadi, geb. 17.8.1948. Wilde eerst niet leren, maar dat is nu veranderd. Ze studeert voor onderwijzeres.

Madhumati Dhonde, geb. 14.11.1948. Ze was niet goed op school. Ze helpt bij het huishoudelijke werk.

Tanuja, geb. datum onbekend (ca. 2 jaar) als baby gebracht.

Voor al deze kinderen vragen wij uw hulp. De armoede drukt zwaar op India. Steeds weer worden er kinderen bij „onze” kindertehuizen gebracht. Kan men deze weigeren? Indien er te veel kinderen komen, waarvoor niemand financieel wil zorgen, of indien de ruimte te klein wordt, moet men zeggen dat er geen plaats is. Maakt u alstublieft dat dit niet nodig zal zijn. („Adoptie” van een kind kost f. 40,— of f. 50,— per maand.)

De bovenstaande cijfers spreken over kinderen, die gered zijn van de hongerdood en die nu worden opgevoed in de vreze des HEREN. Over kinderen, die een goede opleiding krijgen en tot nuttige leden van de maatschappij worden gemaakt. Over vrolijke kinderen, omdat zij niet alleen voldoende te eten krijgen, maar ook omdat zij de liefde ontvangen die zij zo hard nodig hebben. Over kinderen ook, die van de angst voor de afgoden verlost zijn. Dit laatste is heel reëel in India.

Johannes schreef in zijn eerste brief, hoofdstuk 3:17: „Wie nu in de wereld een bestaan heeft en zijn broeder gebrek ziet lijden, maar zijn binnenste voor hem toesluit, hoe blijft de liefde Gods in hem?” Indien u een bestaan heeft in de wereld, helpt ons dan en sluit u om des Heren wil uw binnenste niet voor deze kinderen toe.

Stichting „Redt Een Kind”.

Secr.: Burg. van Tienenweg 37, DIEMEN.
Tel. 020-59944.

Postrekening: 1599333 t.n.v. Stichting „Redt Een Kind” te Zwolle.

TE BERDE

Met verbazing leest een gewoon mens in de kranten de eenstemmige afkeuring van het optreden van de „Marine” op de Dam in Amsterdam. Van uiterst links tot uiterst rechts roept men om straffen en spreekt men zeer afkeurend over het eigenmachtig optreden van een „groep” van de bevolking. De democratie is in gevaar! Dat zal wel waar wezen. Maar dat is de democratie al lang in ons land. Je kunt fabrieken bezetten. Je kunt huizen kraken. Men neme er één. Je kunt als parlementslid gaan zwemmen in een gekraakt zwembad. Je kunt agenten pesten. Je kunt van alles en de sympathie van de linkse jongens is aan je kant. Maar als dan eens honderd marinejongens iets doen, wat niet goed is, dan eist men een commissie van onderzoek. Dan moet er weer nodig over gesproken worden in de Tweede Kamer. En er was zelfs een krant die een ingezonden toestond, waarin aan een ieder, die maar een beetje sympathie had voor het

schoonvegen van de Dam, de raad werd gegeven in Griekenland te gaan wonen. Nu, inderdaad is wel duidelijk dat enkele vastberaden „kolonels” met de onder hun bevel staande troepen in de kortst mogelijke tijd — een paar minuten — de orde zouden weten te herstellen, daar waar die verstoord wordt. En dat is voor de democratie een gevaarlijke zaak. Maar beter dan te kermen over het optreden van matrozen en mariniers is de vraag te stellen: waarom duldt men ALLE eigenmachtige optreden? Van wie dan ook? Waarom altijd van die zachte straffen? Waarom altijd dat „begrip” voor buitenparlementaire acties? En waarom geen „begrip” voor deze buitenparlementaire actie? Waarom mag de één wel en de ander niet? Over discriminatie gesproken. Ik meen dat Koekoek gelijk had toen hij zei in de Kamer dat deze marine-mensen deden wat al lang door de burgemeester van Amsterdam had moeten gebeuren. Te veel „begrip” en dan gaat inderdaad de democratie naar de knoppen. Als minderheden hun wil weten door te douwen buiten de gekozen en verantwoordelijke instanties om, dan is er al lang iets mis.

Daar wat aan te doen lijkt me een taak voor de regering. Eerder dan ijlings te verklaren dat er straffen uitgedeeld zullen worden. Van een marineman als premier De Jong zou je zo iets niet verwachten. Hij kan het weten dat de discipline op de vloot streng genoeg is. De „marine” heeft de oppositie een dienst bewezen. Nu kan die ach en wee gaan roepen in de Kamer en daarbuiten over „eigenmachtig” optreden. Den Uyl zal er zeker een handig gebruik van maken. Ik wil niet naar Griekenland emigreren. Ook niet naar Cuba of China. Ik hoop ook niet dat we ooit door „kolonels” geregeerd zullen worden. Maar ik hoop wel op een stadsbestuur in Amsterdam en een dorpsbestuur in 't Harde en op een regering, die weet wat regeren is en die inderdaad alle eigenmachtig optreden, van wie dan ook, snel en radicaal de kop indrukt. Dan is er klein kansje dat er nog iets van de democratie terecht komt. Een heel klein maar. Omdat men al lang het woord van Talma vergeten is dat de democratie alleen maar maar veilig is, als men zich houdt aan de Christus.

AMELINK

Boekbespreking

Salah al Munadschid; Waar gaat de Arabische wereld naar toe?

Het eerste kritische geluid van een vooraanstaand Arabier.

(120 pag., f 6,90. Boekencentrum n.v. - 's-Gravenhage)

De arabische wereld is verdeeld. Hopeloos verdeeld. Bij de besprekingen over het vredesplan van de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken is dat nog eens heel duidelijk geworden. Het plan-Rogers werd door Egypte en Jordanië aanvaard, door Syrië en Irak verworpen. Bestaat dit gebrek aan eensgezindheid ondanks of dank zij Israël? Logisch bezien zou het steeds als vijand afgeschilderde Israël zo langzamerhand wel een Arabisch eenheidsfront hebben moeten opleveren. Logica en politiek vormen zeker in de Arabische wereld geen regelmatig span.

De in Libanon levende Arabische oriëntalist Salah al Munadschid probeert de oorzaken van de Arabische verdeeldheid uit de doeken te doen. De Islam is in de loop der eeuwen steeds een stuwende kracht geweest voor de meeste Arabieren. De nederlaag tegen Israël in de zesdaagse oorlog is mede veroorzaakt door het verval van het islamitisch geloof. Twee uit het westen geïmporteerde ideologieën, het nationalisme en het marxistisch socialisme hebben de Islam een gedeelte van zijn kracht ontnomen. Het revolutionaire socialisme in Syrië en Egypte maakte de oude godsdienst belachelijk. Na de juni-oorlog werd in de smart echter teruggegrepen op Allah, de trooster in rampspoed, zelfs voor de Syrische radio. Weliswaar bracht het socialisme veel onvrijheid, demagogie en propaganda met zich mee, maar daarmee bewerkte het nog geen eendracht in de Arabische wereld. De Arabieren weten eigenlijk helemaal niets over hun vijand; bovendien doen ze daarbij aan grenzeloze zelfoverschatting. Hun wetenschappelijke achterstand en ondiplomatieke diplomatie is schrikbarend. Salah al Munadschid geeft van al deze zaken curieuze voorbeelden, die soms zelfs vermakelijk zijn. De oplossing uit al deze problemen ziet hij in een terugkeer naar de geestelijke waarden die wezenlijk bij de Arabische gemeenschap horen. De Islam moet daarbij als stimulans fungeren. „De geloofservaring heeft de islamitische en Arabische volken voortdurend vooruit geholpen en uit vele gevaren gered. Voor twijfel is daarin geen plaats.” Dit moet dan tegelijkertijd het einde van de niet-Arabische ideologieën gaan betekenen. Met deze aanbevelingen zal Salah al Munadschid voorlopig echter nog wel een roepende in de Arabische zandvlakten blijven.

Opmerkelijk is het feit dat ook bij deze Arabier de gedachte aan een mogelijke heroriëntering van de Arabische houding tegenover Israël niet opkomt. Een samenwerking met Israël zou voor de Arabische landen van zeer groot voordeel zijn, ook al omdat deze landen geografisch met Israël een eenheid vormen.

Voor een oplossing van de Arabische problemen zal met demagogie en propaganda afgerekend moeten worden. Salah al Munadschid wijst daar met nadruk op. Maar hij vervangt de islamitische yihad-gedachte (heilige oorlog) niet door een verlangen naar vrede met Israël. Dit verlangen naar sjaloom is duidelijk wel aanwezig in de constatering van mevrouw Golda Meïr: „Als de Arabische leiders de moed en de integriteit hadden hun volken de waarheid te vertellen, ook over wat er nu aan hun grenzen gebeurt, dan zouden ze zeggen: zo kunnen we niet doorgaan, laten we vrede sluiten.”

Die vrede zou voor de Arabische wereld bepaald heilzaam kunnen zijn.

Amsterdam.

Herman Amelink

KERKNIEUWS

Beroepen: te Haarlemmermeer O.Z.: ds. J. D. Janse te Marknesse (N.O.P.); te Zalk en Veecaten: ds. J. Scheltens te Zuidwolde (Dr.);

te Vrouwenpolder: ds. P. Deddens te Rozenburg; te Zwijndrecht-Groote Lindt-B: ds. M. Heemskerck te Meppel; te Dalfsen: ds. J. Slotman te Urk-B.

Aangenomen: naar Enschede-Z.: ds. C. Bakker te Oldenzaal.

ADRESSEN

's-Gravenhage-Loosduinen: scriba: J. H. Strating, Weimarstraat 82, Den Haag, tel. 070-391089.

ICCC-JEUGDCONTACTAVONDEN AMSTERDAM 1970/71

De Jeugdcontactavonden worden D.V. gehouden 's zaterdags nam. 8 uum in „De Bron”, Willem Kloosstraat 1, Amsterdam-W., te bereiken met tram 13 en bus 19.

3 okt. Onze hoogste activiteit is onze passiviteit *) (naar een woord van Luther) - A. de Reuver te Waddinxveen;

Op aarde was
Als ijdel glas
De blijdschap licht te schenden
Maar eenmaal kan
De vreugde van
De bruiloft nimmer enden.

Voor ons geheel onverwachts, heeft de HERE tot Zich genomen onze lieve dochter, zuster, schoonzuster en tante

CORNELIA CATHARINA VAN WOUWE
Echtgenote van Peter van Middelkoop,

op de leeftijd van 23 jaar.

Fam. S. van Wouwe

Rotterdam, 27 augustus 1970
Asserweg 63.

De begrafenis heeft plaats gehad op dinsdag 1 september op de gemeentelijke begraafplaats te Berkel (Z.-H.).

7 nov. Kerk en Wereld - verwereldlijking en ontkerkelijking - mr. L. J. M. Hage te Gouda;

12 dec. Hoe staan wij de Heilige Geest tegen? - dr. C. Graafland te Amsterdam.

*) dit is een samenvatting van de onderwerpen:

— neo-gereformeerden maken zich met onbekeerde joden sterk om de Wet en de Profeten te vervullen

— ook geestelijk rust roest! hoe moeten we rusten in het volbrachte werk van onze Heere en Heiland Jezus Christus?

Voor de avonden in 1971, te weten 16 jan, 20 febr., 27 mrt en 1 mei hebben we reeds vele toezeggingen, maar er is nog niets vastgelegd.

Ook belangstellenden zijn van harte welkom en op de leeftijd wordt heus niet gekeken.

Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door: Kantoor ICCC, Frederiksplein 24, Amsterdam, tel. 020-248271 (te vragen naar dhr. W. van Kranenburg of mej. Nel Auée) of F. van Buren, Bos en Lommerweg 182, Amsterdam, tel. 127257.

Plotseling heeft de HERE uit het midden van onze Gemeente weggerukt en in Zijn heerlijkheid opgenomen, onze Broeder

GERRIT KROON

in de ouderdom van 75 jaar.

Dankbaar herinneren we ons, dat hij de gaven, waarmee de HERE hem sierde, ook in onze Gemeente mocht gebruiken: hij diende in het ambt van Diaken en verzorgde vele jaren de financiën van de Kerk.

Psalm 103 : 15, 16, 17.

De HERE trooste de zwaar beproefde familie.

Namens de Kerkeraad van de Geref. Kerk te Loosdrecht,

Ds. J. VERHOEFF, Praeses
N. BOTTELIER, Scriba.

Na een leven waarin zij veel lijden mocht helpen verlichten heeft de Heere op 42-jarige leeftijd afgelost en tot Zijn rust gebracht

HENDERIKA GEERTRUIDA HARWIG

„God heeft ons geen kalme reis beloofd; maar wel een behouden aankomst”.

Openbaring 21:1-5

„En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde”.

Emmen: W. HARWIG
B. HARWIG-HEERINGA
Emmen: J. HARWIG
J. HARWIG-ALBERTS
Emmen: L. G. HARWIG
C. HARWIG-BINNEMA
Emmen: W. C. HARWIG
T. HARWIG-KLONT
en kinderen

Dronten, 26 augustus 1970
De Schans 12.

De begrafenis heeft maandag 31 augustus j.l. op de begraafplaats te Dronten plaatsgevonden.

GEVRAAGD

aan de Guido de Brèsschool,
Nagelerstraat 56 te Emmeloord,
per 1 januari 1971, voor vast

een onderwijzeres

bevoegd voor j. en k.

Soft. z.s.m. aan het H.d.S.,
P. de Witte, Kampwal 13, Emmeloord. Tel. 05270-3155.

WIE KAN MIJ HELPEN
aan een

ruime, ongemeubileerde kamer

in Leiden of directe omgeving?

Ik ben 22 jaar en ga per 1 november a.s. werken in het Academisch Ziekenhuis.

Graag bericht aan: Loes Bosveld, Marskant 76, Hengelo (O.). Telef. 05400-18679.